POTENCIÁL VYUŽITÍ QR KÓDU VE VÝUCE ZEMĚPISU

Hana Svobodová, Ivona Kejíková, Radek Durna

Klíčová slova: QR kód, výuka zeměpisu, BOYD

Cílem příspěvku je analýza potenciálu využití QR kódu ve výuce zeměpisu na základní škole na základě výsledků sondy mezi studenty učitelství, kteří absolvovali modelovou výuku s využitím QR kódů na základě principu BOYD („bring your own device“).

Zeměpis je předmět, který se zabývá studiem krajinné sféry a zkoumá vztahy mezi přírodními a společenskými jevy. Výuka zeměpisu by tedy měla být nejpřirozenější a nejúčinější právě v terénu, což dokládá řada českých i zahraničních výzkumů. Např. Kvasničák (2013) prokázal pozitivní vliv výuky v terénu na znalosti a postoje žáků stejně jako Mygind (2009), který kromě přínosů k učení prokázal i zvýšení pohybové aktivity žáků. Kladem terénní výuky je totiž i skutečnost, že zavádí do výuky pohyb. Nepříliš zdravý životní styl žáků je v současnosti aktuálním tématem, což potvrzuje mezinárodní studie HSBC (2014). Samozřejmě není možné, aby veškeré hodiny zeměpisu probíhaly mimo školní budovu, ale učitelé by terénní výuku měli do učebních plánů řadit co nejvíce. Žák si mnohem více zapamatuje to, co sám zažije nebo sám dělá.

Jedním z prostředků, pomocí nějž lze podpořit zájem žáků o výuku zeměpisu a pohyb, je využití vhodných aplikací na chytrých mobilních zařízeních (So 2011; Neumajer 2014 ad.). Mezi ně patří i QR kód. Rikala & Kankaanranta (2012) zjistili, že pro učitele je naplánování aktivit s QR kódy náročné, zejména, když nejsou obeznámeni se způsoby práce s QR kódy. I to může být důvodem, proč QR kódy nejsou častěji používané v oblasti vzdělávání. Navíc chybí příklady, jak QR kódy ve vzdělávacím kontextu využít.

V první fázi výzkumu byly připraveny aktivity pro výuku geografie pro studenty učitelství zeměpisu na školním pozemku pomocí QR kódů. Ve druhé fázi byla aktivita realizována a po její realizaci byla provedena výzkumná sonda formou dotazníkového šetření, která měla zjistit např. náročnost práce s QR kódy, atraktivnost a přínos aktivity, její výhody, nevýhody a rizika realizace. Dotazník obsahoval 22 otázek, přičemž 14 z nich bylo uzavřených nebo hodnotících pomocí škály, 8 otázek bylo otevřených. Dohromady bylo získáno 53 dotazníků.

Většina studentů učitelství zeměpisu, kteří testovali vytvořený koncept výuky prostřednictvím QR kódů, s QR kódy pracovala poprvé v životě. Práce s kódy se jim jevila jako snadná, zároveň ale atraktivní a některé studenty oslovila natolik, že by ji někdy rádi použili ve své vlastní výuce s žáky na základní škole. Studenti jsou si vědomi řady výhod i nevýhod při práci s QR kódy, včetně technických komplikací, které mohou nastat.

Bibliografie

Kvasničák, R. (2013). Krátkodobý vplyv skúsenostného vyučovania v teréne na vedomosti žiakov o ekosystéme. *Pedagogika,* 2, 198–219.

Madarasová Gecková, A. a kol. (eds.) (2016). *Mezinárodní zpráva o zdraví a životním stylu dětí a školáků.* Košice - Olomouc: HSBC. Dostupné z http://www.hbsc.upol.cz/

Mygind, E. (2009). A comparison of childrens' statements about social relations and teaching in the classroom and in the outdoor environment. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*, 9(2), 151–169.

Neumajer, O. (2014). Tabuizované tablety do škol. *Řízení školy.* 11(6), 18–21.

Rikala, J., & Kankaanranta, M. (2012). The Use of Quick Response Codes in the Classroom. In M. Specht, J. Multisilta, & M. Sharples (Eds.). *11th World Conference on Mobile and Contextual Learning. CEUR Workshop Proceedings*. (s. 148–155) Helsinki. Dostupné z www.ceur-ws.org/Vol-955/papers/paper_40.pdf

So, S. (2011). Beyond the simple codes: QR codes in education. In G. Williams, P. Statham, N. Brown, & B. Cleland (Eds.) *Changing Demans, Changings Directions. Proceedings ascilite Hobart 2011.* (s. 1157–1161). Dostupné z http://www.ascilite.org/conferences/hobart11/downloads/papers/So-concise.pdf